

Rocío Mosquera Álvarez

Xestora
sanitaria

Licenciada en medicina Xestora sanitaria no Servizo Galego de Saúde e a Consellería de Sanidade.

Participación no deseño e posta en marcha da compra pública innovadora e proxectos de IDi. Presidenta do clúster Saúde de Galicia. Participei en proxectos de mentorización de alumnas de 4/5 de ESO para a promoción de carreiras técnicas. Estou asociada a AMIT-Gal.

Medicina personalizada

“Contar a miña experiencia persoal desde a incorporación das mulleres na formación vía MIR en especialidades cirúrxicas. A entrada nos postos de xestión sanitaria. a participación activa na investigación sanitaria (xenética, de novas terapias.....etc. As capacidades de xestión e a súa participación nos equipos multidisciplinares, liderados maioritariamente por mulleres”

Que é e que importancia ten a medicina personalizada?

Cos termos medicina personalizada ou de precisión, ás veces utilizados indistintamente, téntase analizar conxuntamente todas as características dun individuo (factores biolóxicos, estilo de vida e ambientais) para establecer o risco que ten de enfermarse e así poder deseñar un programa de prevención, realizar un diagnóstico temperán e realizar un seguimento e un tratamento máis preciso, tendo sempre en conta as preferencias e opcións persoais.

2

.. **É o presente ou o futuro da asistencia sanitaria?**

A medicina personalizada demostrou xa nos últimos anos unha importante capacidade para mellorar e optimizar tanto a promoción da saúde como a prevención da enfermidade e o seu manexo. Con todo, o seu gran potencial e os beneficios extraídos do mesmo están aínda por chegar, tendo en conta que sexamos capaces de incorporar á práctica clínica os resultados que día a día xorden da investigación.

3

.. **En que enfermidades pódese aplicar?**

O principal ámbito de aplicación da medicina personalizada é o da oncoloxía e o das enfermidades raras, pero a cardioloxía, a neuroloxía, a reumatoloxía serán as seguintes grandes beneficiadas por este novo enfoque. E tamén o que se coñece como farmacogenómica que podería permitir que polo menos a metade das respostas inadecuadas fosen previstas e evitadas. A farmacogenómica xoga un papel fundamental en terapias en enfermidade mental e cardiovascular.

4

.. **Como está a medicina personalizada en Galicia?**

Galicia leva xa mais de dúas décadas avanzando na incorporación da medicina personalizada . Foi pioneiro na posta en marcha da historia clínica electrónica e da receita electrónica integrados, que supoñen a base para o coñecemento dos factores persoais de cada paciente. No ámbito da medicina molecular conta desde 1998 coa Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica, única institución en España que realiza medicina xenómica de forma integrada para un servizo de saúde e cun papel de liderado a nivel estatal. O seu director, Angel Carracedo.

No ámbito de investigación traslacional, fomos líderes no desenvolvemento da biopsia líquida e a nanooncoloxía. Agora é necesario seguir avanzando e incorporar os novos avances que se atopan na fronteira da ciencia, e neste sentido as terapias avanzadas son un claro exemplo no que Galicia decidiu tomar un papel protagonista cun impulso decidido liderado desde o goberno da Comunidade Autónoma. Desde o ano 2020 déronse todo os pasos necesarios para a posta en marcha dun Centro de Producción de Terapias Avanzadas para a produción de inmunoterapias contra o cancro personalizadas.

5. Poderase garantir o acceso a todos os pacientes que necesiten medicina personalizada, tanto ás novas ferramentas diagnósticas como aos tratamentos?

Tanto no campo das ferramentas diagnosticas como no dos tratamentos de Medicina de Precisión estamos a falar de novas tecnoloxías, e historicamente as novas tecnoloxías sempre tiveron o mesmo comportamento. No seu momento de aparición os elevados custos fan difícil a súa aplicación xeneralizada. Dos preto de 350.000 euros dun CAR-T comercial aos 2 a 3 millóns de euros por últimas terapias xénicas, cremos que o mercado se estabilizará.

E os exemplos existen, hai pouco mais de 15 anos, o proxecto Xenoma Humano tivo un custo superior aos 2000 millóns de euros para un só xenoma; hoxe estamos por baixo dos 1000 euros por un xenoma completo e nuns meses a última tecnoloxía de secuenciación de Illumina permitirá baixar os custos por baixo dos 200.

Por outra banda, no campo das terapias avanzadas, o desenvolvementos de novas tecnoloxías biotecnoloxías, os sistemas de automatización de produción celular, están a supoñer aínda o inicio dos desenvolvementos que veremos nos próximos anos e da consecuente redución dos custos de produción e venda. Non en balde considérase á biotecnoloxía o motor da cuarta revolución industrial.

6. Fan falta novos perfís profesionais nesta nova contorna xerada polo desenvolvemento da medicina personalizada?

É indubidable que a aplicación da medicina personalizada requirirá de novos perfís e dunha análise multifactorial e cooperativo. Biólogos e bioinformáticos deberán formar parte dos persoais estables dos nosos servizos hospitalarios, cuns papeis, obrigacións e responsabilidades perfectamente definidos e perfectamente recoñecidos dentro da organización. E non só novos perfís, se non unha nova orientación, xa que cada vez será mais necesaria coordinar a medicina traslacional con práctica clínica de rutina. Non será posible achegar a un paciente o mellor tratamento dispoñible se non existe accesibilidade a ensaios clínicos.

**A AVENTURA
QUE ME ESPERA:**

descubriendo

a ciencia
e a tecnoloxía

AXENCIA PARA A
MODERNIZACIÓN
TECNOLÓXICA DE GALICIA

AMIT
GALICIA